



**GOB**

# L'Ecologista

Grup Balear d'Ornitologia  
i Defensa de la Naturalesa

núm. 55 / Hivern 2011

## ***Els apartaments de ses Covetes, més a prop de ser esbucats***

**A fons:** La defensa del medi ambient  
també ha passat pels tribunals

**Dossier:** Rèquiem per la mobilitat  
sostenible



## 2 Editorial

¡Viva el mal! ¡Viva el capital!

## 3 Actualitat

## 6 Dossier

Rèquiem per la mobilitat sostenible

## 8 A fons

La defensa del medi ambient també ha passat pels tribunals

# En portada

Foto portada: apartaments de ses Covetes (Campos). Autor: Toni Muñoz



El GOB va iniciar, ara fa desset anys, la batalla per aconseguir que es demolissin els 67 apartaments de ses Covetes. Després de nombrosos episodis jurídics, una sentència del Tribunal Suprem ens torna a donar la raó: ELS APARTAMENTS SÓN IL·LEGALS I IL·LEGALITZABLES.

Som més a prop del desenllaç que tots volem: LA DEMOLICIÓ I LA RESTITUCIÓ A L'ÚS PÚBLIC D'AQUEST ESPAI vora la platja des Trenc.

## ¡Viva el mal! ¡Viva el capital!

La frase és de la Bruja Avería, del mític programa *La bola de cristal* (TVE 1984-1988). La podria signar Josep Ignasi Aguiló o altres dirigents del Govern. Per sortir de la crisi, Bauzà ens vol fer empassar la mateixa recepta ultralliberal (tot val per fer doblers!) que ens ha conduït directament al fracàs social i ambiental que vivim. Els paradisos fiscals s'enfonsen pel pes dels milions fets a latituds com la nostra, però la petjada territorial queda aquí i és demolidora. La urbanització ha avançat sense control i som més pobres. No ens havien promès que seria al contrari?

En comptes de fer un ténol i admetre errors, Bauzà, Rajoy i els mercats volen tornar al *milagro español*: construcció, deute, corrupció... Ja en tenim prou, la panxada de l'època Matas (2003-2007) encara ens fa mal. Aquells anys, es van asfaltar deu milions de metres quadrats amb autopistes, més que en sis legislatures. És la superfície de Cabrera. Aquest redimensionament de les carreteres va accelerar més encara la urbanització fins al punt que a Mallorca s'ocupaven casi dues quarterades diàries. No volem tornar-hi.

Però el Govern sembla que no té idees per sortir-ne i anuncia estora vermella al primer especulador que es presenti, sigui per fer un parc temàtic, un *pueblo mallorquín* o privatitzar una platja per als super-mega-rics. Alguns detalls per saber de què van: Joaquín Rodríguez, braç dret de Vicenç Grande, ha estat nomenat director de l'Oficina de Pressuposts. La fallida més gran de la història (Grup Immobiliari Drac) d'aquesta terra té premi i reconeixement. ¡Viva la economía! ¡Viva la plusvalía! (més Bruja Avería).

Es preparen retallades en matèria ambiental que podrien no tenir precedents. Cal ser-hi per denunciar-ho, per aturar-ho i per proposar un futur millor des de baix, donant suport a les nombroses iniciatives ambientals que sorgeixen. Si no ho ets encara, també pots fer-te del GOB i ajudar-nos a alliberar espais. Pensa que a en Bauzà el medi ambient *le importa un watio*.

**L'Ecologista:** Revista del Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. Publicació trimestral gratuïta **Edició:** GOB. Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa. C. de Manuel Sanchis Guarner, 10 - 07004 Palma. [www.gobmallorca.com](http://www.gobmallorca.com) - [info@gobmallorca.com](mailto:info@gobmallorca.com)

**Coordinació:** Margalida Maria Ramis Sastre **Comitè editorial:** Aina Llauger, Cécile Parra, Toni Rubio, Jaume Adrover i Margalida Maria Ramis

**Revisió lingüística:** Maria Antònia Ramis i Joan Obrador **Disseny i maquetació:** Toni Rubio

**Han col·laborat en aquest número:** Toni Muñoz, Jaume Canals, Miquel Àngel March, Manolo Suárez i Miquel Àngel Ballester

DL: PM 63-1985. ISSN: 2171-9284 Prohibida la reproducció no autoritzada, total o parcial, amb finalitat comercial.

## El GOB alerta diferents organismes internacionals sobre les intencions del Govern

El GOB ha enviat a la Direcció General de Medi Ambient de la Comissió Europea dos escrits que alerten, tant de les intencions del Govern de desbloquejar el projecte de camp de golf a la zona de Son Bosc, com de l'ancoratge incontrolat sobre posidònia que s'ha produït a diferents espais protegits de les Balears. Les dues agressions incompleixen la normativa comunitària: en el cas de Son Bosc perquè l'activació del camp de golf suposaria una vulneració de la seva figura europea de protecció com a ZEPA (zona d'especial protecció per a les aus); i en el cas de la posidònia perquè suposa

l'incompliment dels compromisos de protecció que estableix la Directiva 92/43/CEE (directiva d'hàbitats) per als espais designats com a llocs d'interès comunitari (LIC) per protegir praderies de posidònia.

Per altra banda, el GOB ha fet arribar una carta al Secretariat del Comitè del Patrimoni Mundial de la UNESCO en què adverteix que les retallades en matèria ambiental i territorial que el Govern prepara poden afectar de forma molt negativa la serra de Tramuntana, concretament la possible retallada de la Llei de mesures urgents (4/2008) que

va protegir deu espais naturals a l'illa de Mallorca, cinc dels quals a la serra de Tramuntana. Es tracta de Monport i cala Blanca (Andratx), Muleta (Sóller), cala Carbó i el Vilar (Pollença) i també es Guix (Escorca), aquest darrer protegit pel Consell de Mallorca. Recordem que la Serra va ser declarada Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO el passat més de juny.

[www.gobmallorca.com/notes-informatives/espais-naturals/306](http://www.gobmallorca.com/notes-informatives/espais-naturals/306)  
[www.gobmallorca.com/notes-informatives/habitats-i-especies/308](http://www.gobmallorca.com/notes-informatives/habitats-i-especies/308)  
<http://www.gobmallorca.com/notes-informatives/espais-naturals/352>



Jaume Canals

### Bicicletada i concentració per ses Fontanelles

Els grups Infantil i Juvenil del GOB varen organitzar una jornada reivindicativa que consistí en una anada en bicicleta des del centre de Palma fins a ses Fontanelles, on es va fer una concentració per donar a conèixer aquest espai als més joves i alhora reivindicar-ne la protecció definitiva.

Ses Fontanelles formava part d'una antiga albufera molt extensa avui desapareguda (l'antic prat de Sant Jordi), que va ser dessecada i transformada fa més d'un segle per a usos agraris. Cap als anys 60, l'entorn de ses Fontanelles va començar a edificar-se: hotels, carreteres, l'aeroport, urbanitzacions, etc. Cap a la dècada dels anys 70, part d'aquest aiguamoll es va convertir en abocador d'enderrocs, amb la qual cosa va patir un enorme procés de degradació. Així i tot va resistir, i actualment encara conserva uns 325.000 m<sup>2</sup> de zona humida. Ara mateix, ses Fontanelles disposen d'una protecció cautelar, però el Govern i l'Ajuntament de Palma ja han anunciat que permetran urbanitzar aquest espai per evitar pagar una suposada indemnització: una excusa absurda i gastada.

### Nous casos d'urbanisme a la carta

Per una banda, la zona de Canyamel (Capdepera), un indret litoral que s'ha edificat molt intensament les darreres dècades, podria duplicar la superfície urbanitzada. Malgrat l'elevat nombre d'edificacions, Canyamel ha conservat paisatges de gran bellesa i atractiu fins al dia d'avui, els quals mereixen ser protegits íntegrament. Ara nous projectes urbanitzadors amenacen aquest indret i determinats promotors insisteixen a demanar que es retalli la Llei d'espais naturals al seu gust i es modifiqui el Pla Territorial de Mallorca per poder edificar fins i tot fora del sòl urbà. L'excusa és el suposat interès d'una companyia hotelera americana i d'uns inversors àrabs que ningú no sap ben bé qui són.

Per altra banda, el Govern Bauzà també dóna crèdit i suport a una «nova» proposta de construcció d'un parc d'atraccions que amenaça d'urbanitzar de 100 a 150 hectàrees entre Lluçmajor i Campos, el mateix projecte que va ser denegat el 2004 durant la tramitació de l'aprovació definitiva del Pla Territorial de Mallorca pel PP i UM.

El GOB va difondre un informe financer elaborat per l'auditor Bille & Buch-Andersen AS sobre el promotor del parc d'atraccions Theme Park Group ApS. El document està datat d'abans de les eleccions autonòmiques (12 de maig 2011) i deixa en evidència el president Bauzà, el seu govern i els propis promotors, però, sobretot, mostra com es fan alguns dels grans negocis especulatius a Mallorca: negociant directament les condicions amb alguns dirigents polítics.

[www.gobmallorca.com/notes-informatives/teritori-i-urbanisme/348](http://www.gobmallorca.com/notes-informatives/teritori-i-urbanisme/348)  
[www.gobmallorca.com/notes-informatives/teritori-i-urbanisme/345](http://www.gobmallorca.com/notes-informatives/teritori-i-urbanisme/345)



## Acció de voluntariat al pla de Vilafranca

En el marc del projecte Custòdia del territori i conservació de la biodiversitat al pla de Vilafranca, que té el suport de Fundación Biodiversidad i l'Obra Social de Sa Nostra, el passat mes de setembre el GOB va realitzar una jornada de voluntariat per netejar una síquia. La neteja de les síquies és molt important durant aquesta època de l'any per evitar inundacions dels camps de conreu durant les pluges de tardor i d'hivern. Un grup de deu voluntaris va ajudar els pagesos de la zona a treure tota la vegetació que havia crescut amb el temps i que fàcilment podia fer de tap a l'aigua. La neteja va deixar al descobert una preciosa síquia de parets empedrades. El pla de Vilafranca és una extensa planura cerealística d'unes 1.700 hectàrees d'una gran bellesa, i que conserva l'ús agrícola de la terra.

## Divulgació ornitològica

Al final del mes d'octubre es va presentar, a les oficines d'ENDESA a Palma, un nou volum de l'*Anuari Ornitològic de les Balears (AOB)*, la revista especialitzada en ornitologia que edita el GOB, que compleix enguany el 25è aniversari. Aquest anuari té el suport d'ENDESA des de fa ja deu anys. Es tracta de l'anuari ornitològic més antic de l'Estat espanyol —i gairebé l'únic— que es publica anualment i de manera actualitzada. La Biblioteca Nacional va considerar l'*Anuari* una de les deu revistes científiques millor qualificades de l'Estat espanyol.

A més a més, de l'11 al 13 de novembre es varen celebrar les V Jornades Ornitològiques de les Illes Balears. Palma va ser la ciutat que va acollir aquestes jornades, adreçades a totes les persones interessades en el món dels ocells i que volguessin conèixer diferents metodologies d'estudi que s'apliquen actualment tant a les nostres illes com a fora. A més de les exposicions dels ponents convidats, es varen presentar pòsters, varen tenir lloc debats i taules rodones, i es varen establir grups de treball diversos. Les jornades varen acabar amb una interessant sortida ornitològica.

<http://www.gobmallorca.com/notes-informatives/ornitologia/343>  
[www.gobmallorca.com/notes-informatives/ornitologia/341](http://www.gobmallorca.com/notes-informatives/ornitologia/341)

## Alliberam espais!

Després del gran èxit que va tenir la crida que al mes de juny va fer el GOB als seus socis per demanar-los crèdit per pal·liar les dificultats econòmiques de l'entitat derivades de la crisi econòmica i els impagaments de l'Administració, l'entitat va presentar, el passat 24 de setembre, la nova campanya de socis «Alliberam espais».

El GOB, amb prop de quaranta anys de trajectòria, ha esdevingut una de les associacions ecologistes més prestigioses de l'Estat espanyol i d'Europa, un dels grups regionals que té més socis i, sobretot, una de les entitats que més ha marcat la història recent de les Illes Balears. Però el GOB continua sent imprescindible, perquè les amenaces continuen latents sobre el nostre territori i la nostra biodiversitat sota l'excusa de la dinamització econòmica i lligades a projectes que poden malmetre un cop més el nostre fràgil i limitat territori.

Ara més que mai necessitam la implicació de tots els que creuen en els valors que ens mouen com a entitat, una implicació que donarà continuïtat i reforçarà el suport social que, durant anys, ha permès que el GOB s'hagi convertit en l'entitat ecologista de referència. Tot això ha legitimat la nostra actuació i ha fet que el GOB sigui la veu de les persones que estimen Mallorca. Per aquests motius, hem impulsat aquesta nova campanya de socis, perquè volem continuar comptant amb el suport imprescindible de les persones per treballar per Mallorca.







**La casa natural**

Manel Romero Ferrer. Tels. 677 624 106 / 971 140 453  
 Construcció · Reformes · Ecoconstrucció  
 Bioclimàtica · Aplicació de pintures i vernissos naturals  
 Aïllaments naturals. Suro natural per a trespols  
 Jardineria i agricultura biològiques · Estudis geobiològics  
 www.lacasasnatural.net manel@lacasasnatural.net



**a Palma,  
deixa el cotxe a casa!**

*Mira-te en taxi,  
el transport públic més hàgil i còmode*  
 - recollida a domicili  
 - servei 24 h  
 - pagament amb targeta  
 - serveis facturables

**RADIO TAXI**

**971 76 45 45**

**COPISTERIA**

**BOHIGAS**

C/. Oms, 40 - Tel. 971 71 59 69 - PALMA

**FOTOCÒPIES EN DIGITAL**  
**LA MILLOR QUALITAT**  
**PER REPRODUIR**  
**FOTOGRAFIES I TEXTOS**  
**ESPECIALISTES EN OPUSCLES,**  
**REVISTES D'EMPRESA**  
**I PREMSA FORANA**

CELLER

**JAUME DE PUNTIRO**

VINERS I VINS

Plaça Nova, 23  
 07320 Santa Maria del Camí (Mallorca)  
 Tel. 971 62 00 23  
 www.visitjaumedepuntiro.com



**Grupotec solar**

Calle Llorenç Vicens 1-38  
 07002 Palma de Mallorca  
 Telf: 971718721  
 www.grupotecsolar.es

Primera ingeniería nacional en instalaciones sobre nave industrial.  
**902 00 3734**  
 Energía Solar Fotovoltaica, una inversión rentable y responsable  
 balears@grupotecsolar.es



Avda. Alexandre Rosselló, 7  
 07002 Palma de Mallorca  
 Tel.: 971 72 50 64 - Fax: 971 72 36 58  
 keniafitness@shop.intersport.es




KENIA **INTERSPORT** KENIA



**10% de descompte a socis i sòcies del GOB**

**NATUR LLAR**

Todo lo que necesitas para tu casa ecológica



**ALMACÉN DE MATERIALES DE BIOCONSTRUCCIÓN EN MALLORCA**

- Aislamientos Naturales
- Cales y Morteros de Cal
- Pinturas y Estucos Naturales de Cal
- Armaduras de Fibra de Vidrio
- Tratamientos Naturales para la Madera
- Bio-Piscinas
- Escalas y Balcones de Piedra
- Energías Renovables
- Estudios Geobiológicos
- Proyectos a Medida
- ... y MUCHO más!

**NATURLLAR ECOMATERIALES S.L.**  
 07000 Manacor - Mallorca  
 EXPOSICIÓN y ALMACÉN  
 Camino de San Talent, s/n - T. 971 84 59 03  
 info@naturllar.com  
 www.naturllar.com

**SENDERISME**  
**BARRANQUISME**  
**ESCOLADEMUNTANYA**  
**INCENTIUS**  
**ESCALADA**  
**CICLOTURISME**

A Escull Aventura som conscients que el territori on desenvolupam les nostres activitats és fràgil i que cal protegir-lo. Per mitjà del coneixement i les nostres activitats lúdiques volem inculcar aquests valors.

**escull aventura**

Catedràtic Lladrés 9,  
 Binissalem, 691230291

s'altra Mallorca



**10% de descompte a socis i sòcies del GOB**

[www.escullaventura.com](http://www.escullaventura.com)

**Tot en publicitat**

- ▶ PUBLICITAT EXTERIOR
- ▶ PREMSA
- ▶ RÀDIO
- ▶ TELEVISIÓ
- ▶ ARTS GRÀFIQUES
- ▶ CREATIVITAT I DISSENY GRÀFIC



▶ [www.malla.es](http://www.malla.es)

Fra Juniper Serra, 11 · 07014 · PALMA (MALLORCA) · Illes Balears · T 00 34 971 00 28 00 · F 00 34 971 00 28 10 · info@malla.es

## Rèquiem per la mobilitat sostenible

Jaume Adrover i Margalida Ramis



Xisco Vallis

El model territorial i urbanístic de Mallorca es fonamenta tant en el vehicle privat que determinades expressions han fet fortuna: «A Mallorca, no hi pots viure sense cotxe». Manquen alternatives al vehicle privat malgrat els avanços positius de la passada legislatura (inici de la línia de tren Manacor-Artà, més freqüències i línies de bus, tant urbans a Palma com interurbans, impuls de la xarxa de carrils bici a Palma, conversió de carrers en zones de vianants...). De fet, aquests avanços esdevenen ridículs davant la continuïtat de les polítiques de carreteres que continuen apostant per invertir a posar més asfalt per a més cotxes, i tracten la mobilitat (dels cotxes) de manera aïllada. Mentre una conselleria donava suport a una campanya impulsada per Enginyeria sense Fronteres i Medicus Mundi, amb el suport del GOB, per fomentar l'ús del transport públic i reduir el consum energètic —«Practica l'off!»—, es deia—, el Consell de Mallorca practicava l'on pitjant el botó que aprovava una revisió del Pla de Carreteres que donava continuïtat a un model consumidor de territori i de recursos. Ara, però, veim que fins i tot els «petits» avanços són en perill, els de la passada legislatura i els de

fa deu anys. Les directrius marcades pel Partit Popular a les principals institucions amb competències relatives a mobilitat, impliquen eliminar tot allò que simbolitza una mobilitat més racional, un transport públic eficient i una alternativa a l'ús del cotxe privat.

S'atura el projecte del tren fins a Artà amb les obres iniciades, es redueixen freqüències i línies de busos, urbans (EMT) i interurbans, es desmantella el carril bici de Palma, s'impulsa una ordenança ciclista que condiona molt negativament l'ús de la bicicleta a Palma, s'eliminen les zones de vianants d'una part del carrer Blanquerna, tornant-les als cotxes, en detriment dels ciutadans... Tots els avanços que simbolitzaven una mobilitat alternativa al cotxe es retallen o s'eliminen. Caldrà defensar amb fermesa el transport públic racional, els carrils bici, les zones per a vianants i totes les mesures de pacificació del trànsit. Ens hi jugam molt més que una mobilitat més ecològica. Tot seguit, exposam alguns dels punts que preveim que seran més conflictius en aquesta legislatura, en el desenvolupament dels quals caldrà ser presents i exigir sentit comú.



## L'aturada del projecte del tren de Llevant: inacceptable

«Fa 14 anys que feim marxés. Les obres estan començades i aturades. S'han de posar en marxa ja!». Així comença el manifest que convocà la marxa del passat 6 de novembre per recuperar el tren de Llevant. La línia Manacor-Artà està aturada des de fa més de quatre mesos per ordre del conseller de Mobilitat. El motiu és que no hi ha doblers, i el Govern espanyol sols ha pagat 57 dels 443 milions d'euros del conveni ferroviari signat el 2008. El PP demostra una vegada més que té qualque tipus de fòbia ideològica contra el tren, ja que ni reclama els diners! És lamentable també que el Govern del PSOE a Madrid, en el seu moment, no complís el conveni, que acabà el 2011, mentre adjudicava obres milionàries d'AVE arreu de l'Estat.

## Autopistes, rondes i variants: més aigua al banyat!

El mateix dia que es va anunciar que no hi havia doblers per acabar les obres del tren fins a Artà, la premsa publicà que el Consell de Mallorca preveu prolongar l'autopista de Lluçmajor fins a Campos. La construcció d'aquesta via va tenir fa anys una resposta social en contra per l'exagerat consum de territori que suposaria la seva construcció, i també per mor de l'efecte urbanitzador sobre tot el Llevant que implica una infraestructura d'aquestes característiques, com ja va passar amb la construcció de l'autopista fins a Lluçmajor. Les grans immobiliàries pretenien vendre pisos a Campos publicitant que només eren a 20 minuts de Palma. No s'han venut. Per al GOB, prolongar l'autopista és insistir en el mateix model urbanitzador i creador de deute que ens ha conduït directament al fracàs econòmic, ecològic i social del nostre temps.

Mentrestant, molts de municipis continuen executant o impulsant circumval·lacions desproporcionades (Portocristo, Llubí...), fruit de la gatera expansionista dels anys passats. Doblers tirats que, a més, destrueixen espais ben conservats.

## Via connectora: molta via per no arribar enlloc

El PP anuncià que vol executar aquest projecte i no descarta «rescatar» l'antic projecte de 2n cinturó, que tanta oposició va generar en el seu moment. L'inconvenient: les partides pressupostàries del conveni de carreteres que el nou equip de Govern del Consell vol renegociar amb Madrid. No sabem d'on trauran els doblers, però el que està clar és que lluitaran i negociaran per fer carreteres, no per fer més tren, potser fins que arribin a l'absurd d'iniciar les obres de la via connectora en el primer tram (el desdoblament de la Ma-30 des del



Jaume Adrover

Vuitena marxa pel tren de Llevant



M.A. Ballester

Acció de protesta, davant Cort, per la retallada de carrils bici



Antoni Muñoz

Acció del GOB davant la seu del Consell, a Palma

Coll d'en Rebassa fins a l'autopista d'Inca), transformant nuclis com Son Ferriol—projecte que ja té el vistiplau de la Comissió Balear de Medi Ambient!— sense donar-li continuïtat i, per tant, sense cap tipus de justificació des del punt de vista dels arguments que tant han defensat i que afirmen que cal un segon cinturó (complet) per descongestionar les entrades a Palma.

## La defensa del medi ambient també ha passat pels tribunals

Crònica resumida de la tasca jurídica del GOB al llarg de la seva història

Miquel Àngel March

Arxius GOB



Les mobilitzacions, la denúncia, l'educació i la divulgació, l'exemplaritat, la pressió..., han estat estratègies del moviment ecologista, pràcticament des del començament. En el nostre cas, a tot això hi hem d'afegir l'estratègia jurídica, és a dir, la defensa del medi ambient davant els tribunals de justícia. Dissortadament, la major part dels partits i de les associacions han abandonat definitivament la defensa jurídica d'interessos sectorials o globals. El GOB ha continuat apostant per la defensa del medi ambient usant també una estratègia jurídica.

### **Una mica d'història: sa Dragonera i Capocorb**

Ja als primers anys de l'existència del GOB, vàrem apel·lar també als tribunals de justícia per evitar una urbanització en aquests dos casos. Sa Dragonera no només ha estat un dels símbols de l'ecologisme i de la protecció de la naturalesa, sinó que va ser una de les primeres iniciatives que el GOB va plantejar davant els tribunals al final de la dècada dels anys 70. El procés va acabar al Tribunal Suprem, que ens va donar la raó i va anul·lar el projecte d'urbanització que havia amenaçat aquesta petita illa al llarg de més d'una dècada.

El paratge natural de Capocorb (Llucmajor) va ser igualment objecte d'una iniciativa legal (l'any 1984), conjuntament amb el Col·legi d'Arquitectes, que va acabar amb l'anul·lació del Pla Parcial i la protecció d'aquest tram de la Marina. La urbanització anul·lada preveia una població de 12.000 habitants.

Per aquesta època també encetàrem noves iniciatives jurídiques per evitar urbanitzacions dins espais naturals, concretament a s'Albufereta (Alcúdia) i a Mondragó (Santanyi), que dissortadament no varen prosperar.

### **Dues vies: contenciosa administrativa i penal**

La major part d'actuacions del GOB davant els tribunals segueixen la via contenciosa administrativa, és a dir, la impugnació d'acords de les diferents administracions si consideram que poden ser il·legals.

També hem fet servir vies penals, sobretot a partir del 1995, quan una modificació del Codi penal va tipificar els delictes ambientals i els delictes urbanístics. Abans ja havíem utilitzat la denúncia de delictes, emperò no



hi havia la normativa legal adequada per perseguir-los. D'acords il·legals de les administracions públiques n'hi deu haver molts, malgrat els teòrics controls a què són sotmeses les seves actuacions. No els podem impugnar tots, lògicament, per la qual cosa s'han d'establir criteris a l'hora de decidir la prioritat de les actuacions.

## Temàtica diversa

Entre els acords de l'Administració que hem impugnat, hi trobam sobretot qüestions urbanístiques. Lògicament, les activitats econòmiques més importants i alhora les que generen més conflictes ambientals són la construcció, la promoció immobiliària, el turisme..., tant dins sòl urbà, urbanitzable o rústic, com dins els espais naturals (marítics i terrestres).



Antoni Muñoz

Zona de Son Bosc arrasada pel projecte de camp de golf

## Actuacions per evitar la parcel·lació i la urbanització del sòl rústic

Aquí ens hem centrat en la impugnació de llicències d'obres en sòl rústic, l'obertura de camins, llicències de parcel·lació amb finalitats urbanitzadores o, fins i tot, l'autorització de complexos turístics dins àrees rurals. Un dels casos fou el complex turístic a Son Ferrandell (Valldemossa), en què el TSJB va anul·lar un interès general d'un hotel camuflat com a centre de salut. En canvi, no va prosperar la nostra actuació legal per evitar una parcel·lació a la possessió de Bànyols (Alaró).

Molt d'èxit i molta transcendència va tenir l'anul·lació de les llicències de quatre xalets i un camí a Can Simó, devora el llogaret de Llucalcari. En aquests casos tant el TSJB com el Suprem, no només anul·laren les llicències, sinó que ordenaren l'esbucament dels edificis. Ja n'hi ha dos d'esbucats i recentment hem demanat el mateix per als altres dos xalets.

## Llicències d'obra esperpèntiques

En altres ocasions les impugnacions han anat adreçades contra llicències d'obra en sòl urbà absolutament estrambòtiques. En el cas de s'Obac (sa Pobra), el TSJB i el Tribunal Suprem anul·laren unes llicències en aquesta urbanització, ja que a un solar on just es podia construir una casa, l'Ajuntament en va autoritzar tretze. L'arquitecte de l'obra era el regidor d'Urbanisme que, a més a més, es va autoconcedir la llicència. Posteriorment, l'Ajuntament va modificar les Normes subsidiàries per legalitzar les obres. Un cas exemplar de corrupció i d'urbanisme a la carta. Un cas semblant va passar a Crestatx (també a sa Pobra), en què igualment els tribunals varen anul·lar unes llicències en aquesta urbanització.

Igual d'estrambòtica fou la llicència d'una construcció a Cala Llamp (Andratx) que el tribunal ha anul·lat amb la corresponent ordre de demolició, enguany mateix. En aquest cas, en una parcel·la no edificable, l'Ajuntament atorgà una llicència per fer-hi 24 apartaments. També hi va haver una condemna penal, entre d'altres al promotor i al batle d'aleshores.

## La destrucció i la privatització del litoral a través de ports esportius

Unes altres agressions que vàrem combatre també davant els tribunals foren els projectes de ports esportius que al final de la dècada dels 90 es tramitaren a Lluçmajor i a Artà. En el cas de Lluçmajor, el tribunal (el de les Balears i el Suprem) varen suspendre la modificació del port de s'Estanyol, que hauria permès dur a terme una gran ampliació d'aquest port esportiu. A la Colònia de Sant Pere (Artà), el GOB va obtenir una victòria pírrica, ja que tot i que el TSJB va aturar cautelament les obres i llavors va anul·lar l'autorització per fer-lo, al final es va donar una nova autorització i el port es va acabar amb una petita modificació.



Jaume Adrover

Vista de Port Adriano (Calvià)

## El planejament urbanístic, una de les nostres prioritats

A diferència dels recursos interposats sobre acords puntuals, la via contenciosa contra l'aprovació de planejament general i sectorial no ha tingut tant d'èxit. Al llarg d'aquests anys, hem impugnat les Normes subsidiàries de planejament de Costitx, Esporles, Santa Eugènia, Santanyí, etc, amb resultats desiguals. Es tractava d'evitar una normativa que incrementava en excés el sòl urbà i urbanitzable. L'any 1999, duguérem als tribunals un recurs contra el Pla General de Palma, que dissortadament no guanyàrem.

Quant a plans d'àmbit insular, el 2004 vàrem impugnar el Pla Director Sectorial de Carreteres, intentant anul·lar una normativa molt agressiva que apostava per la construcció d'autopistes per tota l'illa. No ho vàrem aconseguir, com tampoc no ho aconseguírem amb la impugnació del Pla Territorial de Mallorca, l'any següent.

## Els espais naturals. El cas de ses Covetes (Campos)

Darrere gran part de les actuacions jurídiques hi ha hagut l'objectiu de la conservació dels espais naturals. Hi va ser en els casos de sa Dragonera, Capocorb, s'Albufereta, Mondragó, Llucalcari, s'Estanyol, etc. Recentment, la protecció de Son Bosc (Muro) és objecte d'actuacions davant els tribunals de justícia.

El cas de ses Covetes resulta del tot singular. Aquí, un projecte per edificar 67 apartaments a vorera de mar, just devora la platja des Trenc, va generar un conflicte social i, sobretot, un conflicte jurídic que dura des de fa desset anys i que segurament s'allargarà un parell d'anys més. Es tracta d'un cas emblemàtic que resumeix el procés d'edificació del litoral illenc i que enfrontà els promotors i l'Ajuntament per un cantó i la societat i el GOB per l'altre. Això succeïa l'any 1994.



Apartaments de ses Covetes (Campos)

El conflicte va agafar molta singularitat arran de la suspensió de les obres a canvi que el GOB i el PSM

dipositassin un aval de vint milions de pessetes, i sobretot quan al llarg de desset anys se succeïren més de devuit resolucions judicials. L'actuació davant els tribunals tenia tres objectius i tres vies:

1.- Anul·lar la llicència dels 67 apartaments. Després de molts d'anys el TSJB va anul·lar la llicència definitivament.

2.- Defensar el caràcter no urbà d'aquests terrenys. Malgrat que el Consell i llavors el TSJB avalaren que els terrenys no eren urbans, el Tribunal Suprem va acceptar els recurs dels promotors.

3.- Mantenir la protecció de la Llei de costes. L'any 1995, Costes va crear una franja de protecció de 100 m (la servitud de protecció). A partir d'aquí comença un procés judicial que generà quatre sentències de l'Audiència Nacional i quatre del Tribunal Suprem confirmant la protecció d'aquesta zona.

Ara el GOB ha iniciat el procés a fi que l'Ajuntament de Campos comenci l'esbucament dels 67 apartaments.

## La persecució de delictes ambientals i urbanístics i les trames de corrupció

Paral·lelament als recursos contenciosos, el GOB ha utilitzat la via penal per a la defensa del medi ambient i dels recursos naturals. Tot i que fins al 1996 el Codi penal només tenia en compte els delictes contra el medi ambient de forma esquifida, el GOB havia interposat denúncies o querelles tant davant els jutjats de guàrdia com especialment davant la Fiscalia de Medi Ambient. Maldament només poguéssim usar la denúncia per abocaments, el GOB va presentar davant els jutjats i la Fiscalia casos com l'abocament d'aigua bruta sense depurar a Andratx (1984) i a s'Albufera (1988), o la regeneració de platges (1988) i arrasament de zones humides i dunes (Muro, Alcúdia), etc.



Apartaments il·legals a Cala Llamp (Andratx)



A partir de 1996, arran de la reforma del Codi penal, el nostre Grup va incrementar les denúncies penals, especialment les urbanístiques. Són els casos de construcció de xalets a Felanitx, Puigpunyent o Petra, construcció de camins (Escorca, Felanitx), abocaments de runa i fems (Palma i Lluçmajor), abocament d'arena a llocs d'interès comunitari –LIC– (Can Picafort), pedreres (Palma), destrossa d'edificis catalogats (Campanet, Palma), dragatges (Felanitx), entre molts d'altres casos.



Vista de les edificacions a Cala Llamp (Andratx)

La lluita contra la corrupció urbanística va ser tractada en dos casos singulars: les més de 40 denúncies penals per l'urbanisme il·legal d'Andratx, que ja han donat lloc a sentències condemnatòries dels tribunals i que han demostrat l'existència d'una trama per enriquiment irregular a partir de donar llicències d'obres, entre d'altres casuístiques; i l'aprovació del Pla Territorial de Mallorca al final de l'any 2005, que no només va provocar la interposició d'un recurs contenciós, sinó també la presentació d'una denúncia penal davant la Fiscalia, per prevaricació, informació privilegiada i delictes urbanístics.

### Conclusions

L'ús de les vies jurídiques per a la defensa del medi ambient ha format part de l'estratègia de les nostres campanyes. El resultat en demostra la utilitat, no només pels èxits puntuals aconseguits, sinó també per la condició de preventives que tenen aquestes sentències. Aquests èxits ho han estat, tot i l'existència d'una normativa ambiental escassa o, fins i tot, sense una legislació ambiental adequada.

L'altre tret fonamental ha estat la tasca intensa i desinteressada dels nostres missers, sense els quals no hauria estat possible aquesta estratègia. Sens dubte, tot això ens ha aportat rigor, seriositat, i ha contribuït a millorar la situació ambiental de la nostra illa i també de la legislació que l'afecta.

Senderisme  
Escalada  
Descens de barrancs  
Espeleologia  
Viàtges

**MALLORCA**  
activities.com

www.mallorcaactivities.com  
info@mallorcaactivities.com  
C/ Maryoles, 122 - Azaò - Mallorca - ESPAÑA  
971 510 144 / 636 906 755

Realització i Manteniment  
Rees i Netejes Forestals

**GOMARIZ**  
Eco. Jardineria

Camí de Can Frontera, Travessa II núm. 4  
Tel. 971 60 11 25 - Tel./Fax: 971 60 76 46  
Pla de Na Tesa - MARRATXÍ  
jardiners@gomariz.info / www.gomariz.info

Libres  
Revistes  
Catàlegs  
Agendes  
Lamines  
Cartells  
Carpetes  
Calendaris  
Punts de lectura  
Cartes restaurant  
Etiquetes i adhesius  
Impresos comercials  
Fulletons publicitaris

**taller gràfic**

Impressió offset i digital • Disseny gràfic  
comunicació impresa • Edicions

graní fornera, 18 - 07009 Palma - Mallorca  
Tel. 971 919 888 - Fax 971 919 801  
Info@tgramon.com - www.tgramon.com

una impressió molt natural



# Alliberam espais



## Ajuda'ns, fes-te'n soci

Grup Balear d'Ornitologia i Defensa de la Naturalesa

L'Associació ecologista de les Illes Balears

[www.gobmallorca.com](http://www.gobmallorca.com) - 971 49 60 60